

TÖÖINSPEKTSIOON

Sotsiaalministeerium

info@sm.ee

Lii.Parg@sm.ee

Teie: 23.04.2025 nr 1.2-2/24-1

Meie: 05.05.2025 nr 1.1-7/915-1

Arvamus ravikindlustuse seaduse muutmise seaduse eelnõu väljatöötamiskavatsusele

Edastasite meile tutvumiseks ja arvamuse avaldamiseks ravikindlustuse seaduse muutmise seaduse eelnõu väljatöötamiskavatsuse (VTK). Oleme VTK läbi vaadanud ning teatame, et Tööinspektsioon toetab VTK-s toodud muudatustega taotletavaid eesmärke, milleks on suurendada vabatahtliku ravikindlustuse kättesaadavust ja ravikindlustuse eelarvevahendite kasutamise tõhusust töövõimetushüvitiste maksmisel. Siiski toome välja järgmised tähelepanekud VTK-s toodud probleemide 1 ja 2 juurde:

Probleem nr 1: ajutise töövõimetuse hüvitise maksmine töötuskindlustushüvitise või töötutoetuse perioodil

Tööinspektsioon mõistab, et võimalust saada samaaegselt mitut hüvitist kasutatakse tihti ära lississetuleku saamiseks, kuid on ka mitmeid olukordi, kus ajutise töövõimetuse hüvitise saamise ajal on isikule oluline Töötukassas n-ö arvel olemine. Töötukassa pakub erinevaid teenuseid mh tervisepiiranguga inimestele, sh töövõime hindamist. Samuti näeme võimalikku vastuolu kui Töötukassas arvel olev isik peaks olema valmis tööd tegema ja aktiivselt tööd otsima, kuid tervise tõttu ta ei pruugi seda olla. Töötukassas arvele võtmine on terviseprobleemiga isikule siiski ainuke võimalus, et saada ravikindlustus ja kasutada muid teenuseid.

Seetõttu on VTK-le järgnevas eelnõus oluline hinnata, kuidas on nende inimeste õigused kaitstud, kes vajavad tervise tõttu Töötukassa teenuseid, kuid pole veel otseselt valmis aktiivselt tööd otsima või tööle asumata. Sihtgruppi kuuluvad ka kutsehaiged, tööõnnetuses viga saanud inimesed, pikaajalise haiguse tõttu töösuhte lõpetanud isikud, kes võivad olla majanduslikult eriti raskes olukorras. Eriti kutsehaiguse puhul, arvestades Eestis toimivat hüvitamise süsteemi, kus isik saab hüvitist nõuda ainult kohtus ja kiire hüvitamise süsteem puudub, on ajutise töövõimetuse hüvitis ainuke riigipoolne hüvitis, mida kutsehaiguse diagnoosiga isik saab. Eelnõus on vaja analüüsida, kas planeeritud muudatusega on tagatud nimetatud sihtgruppide võrdne kohtlemine ja mõjud nende toimetulekule.

Leiame, et kokkuvõttes võib ajutise töövõimetuse hüvitise mittemaksmine töötuskindlustushüvitise või töötutoetuse saajale pikendada inimeste naasmist tööturule. See võib viia olukorran, kus isikud on töövõimetuselehel senikaua, kuni hüvitist makstakse ja alles siis võtavad Töötukassas arvele ning saavad teenuseid, mis toetavad nende tööle naasmist. Kokkuvõttes ei pruugi see tuua riigile oodatud kokkuhoidu, sest inimesed on pikemalt tööturult eemal.

Probleem nr 2: töövõimetuse ennetamise süsteemi kasutamise piirang

Tööinspektsioon toetab nimetatud muudatust. Sarnase ettepaneku (s.o kergematel töötingimustel töötamise õiguse võiks töötajale anda juba varem, kui täna kehtiva korra kohaselt 61. päevast) tegi Tööinspektsioon juba 2023. a ravikindlustuse seaduse muutmise ja sellega seondult teiste seaduste muutmise seaduse eelnõule (08.03.2023 kiri nr 1.1-7/239-3 ning 02.06.2023 kiri nr 1.1-7/1063-1), kui tõime välja, et raviarst saab inimese haiguslugu vaadates aru, kui pikalt peaks tervenemine aega võtma. Töötajal on võimalus hinnata ka ise oma tervise seisundit ja valmisolekut kergematel tingimustel tööle naasta.

Piirangu kaotamine omaks majanduslikult positiivset mõju töötajatele, kes saaksid varem õiguse palgavahe hüvitisele, ja ka tööandjatele, kui töötaja viibib vähem töölt eemal. Näiteks luumurru korral saaks tavapärastelt istuvat tööd tegev töötaja ilmselt kaugtööna kodukontoris ülesandeid täita, kuid sellisel juhul ei olda enamasti haiguslehel pikemalt kui 30-45 kalendripäeva.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Kaire Saarep

Peadirektor

Kairit Kuusemaa

5596 3175, kairit.kuusemaa@ti.ee

austame
erinevusi

